

УДК 351.9+35.071

DOI: <https://doi.org/10.32886/instzak.2019.03.14>

Сороченко Антон Валерійович,
кандидат юридичних наук, головний
спеціаліст відділу методологічної координації
сфери публічних закупівель департаменту
регулювання публічних закупівель
Мінекономрозвитку України
ORCID 0000-0001-8966-0635
asorochenko1987@gmail.com

ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО У СФЕРІ НАУКИ І ТЕХНІКИ

Анотація

Метою статті є дослідження проблем використання форм публічно-приватного партнерства у сфері інновацій, імплементації «моделі потрійної спіралі» (більш тісного і конструктивного співробітництва між державою, приватним бізнесом та науковими установами) до законодавства України, а також напрацювання шляхів вирішення зазначених питань.

Наукова новизна. У статті доведено необхідність імплементації до законодавства поняття «суб'єкт господарювання у сфері інновацій». Акцентовано увагу на доцільності визначення особливого статусу Національної академії наук України у сфері відносин публічно-приватного партнерства. Досліджено міжнародний досвід реалізації проектів публічно-приватного партнерства у сфері науки і техніки (зокрема, на прикладі Великобританії, Мексики та інших країн). Проаналізовані наукові точки зору щодо актуальності запровадження в Україні основних форм так званої «Приватної фінансової ініціативи» як прообразу сучасних моделей публічно-приватного партнерства. Запропоновано закріпити на законодавчому рівні функцію «мобільності капіталів/людських ресурсів», а саме: можливість продажу приватному партнеру-інвестору частини акцій державного акціонерного товариства (публічного партнера), можливість викупу публічним партнером частини акцій товариства, створеного приватними особами.

Висновки. Активне запровадження в Україні «моделі потрійної спіралі» має складатися з таких кроків: 1) активний розвиток шляхів використання інституційної/корпоративної форми ППП у сфері інновацій; 2) закріплення на законодавчому рівні функції «мобільності капіталів/людських ресурсів»; 3) імплементації до законодавства України поняття «суб'єкт господарювання у сфері інновацій»; 4) можливості під час реалізації проектів ППП у сфері інновацій активно використовувати так звані саморегульовані організації у відносинах між партнерами.

Ключові слова: публічно-приватне партнерство, наука і техніка, інновації, модель «потрійної спіралі».

Sorochenko Anton V.,
PhD in Law (Corporate Law),
The main specialist of Public
Procurement Regulation Department,
The Ministry of economic development
and trade of Ukraine,
ORCID 0000-0001-8966-0635
asorochenko1987@gmail.com

PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP IN THE SCIENCE AND TECHNIQUE SPHERE

Abstract

The purpose of the article is the study of the problems of using the forms of public-private partnership in the field of innovations, the problems of implementation of the «triple spiral model»

(more close and constructive cooperation between the state, private business and scientific institutions) to the legislation of Ukraine, as well as the development of ways to solve these problems.

Scientific novelty. The article proves the necessity of implementing the concept of «subject of management in the field of innovations» in the legislation. The emphasis is placed on the expediency of determining the special status of the National Academy of Sciences of Ukraine in the field of public-private partnership relations. The international experience of implementing public-private partnership projects in the field of science and technology (in particular, on the example of Great Britain, Mexico and other countries) is researched. The scientific points of view on the relevance of the introduction into Ukraine of the main forms of the so-called «Private Financial Initiative» in Ukraine are analyzed as a prototype of modern models of public-private partnership. It is proposed to consolidate at the legislative level the function of «mobility of capital / human resources», namely: the possibility of selling to a private partner-investor the shares of a state-owned joint-stock company (public partner), the possibility of redemption by a public partner of shares of a company created by private individuals.

Conclusions. The active introduction of a «triple helix» model in Ukraine should consist of the following steps: 1) active development of ways to use the institutional / corporate form of PPP in the field of innovation; 2) Legislative consolidation of the function of «mobility of capital / human resources»; 3) the implementation of the concept of «business entity in the field of innovation» to the legislation of Ukraine; 4) opportunities for the implementation of PPP projects in the field of innovation actively use so-called self-regulatory organizations in the relationship between partners.

Key words: public-private partnership, innovations, science, Triple Helix Model.

Постановка проблеми. Відносини публічно-приватного партнерства (ППП) є потребою життя сучасного суспільства, в якому ринкові засади економіки мають поєднуватися із соціальним її спрямуванням, а значить – вирізнятися збалансованим поєднанням публічних і приватних інтересів в особі їх носіїв – державних і приватних партнерів як учасників співробітництва при реалізації суспільно необхідних проектів [1].

Аналіз останніх публікацій і досліджень. Публічне управління (в широкому розумінні) державно-приватним партнерством з боку держави проявляється, перш за все, в належному нормативно-правовому регулюванні відносин, що складаються при використанні такої форми співпраці держави / АРК / органів місцевого самоврядування і приватного бізнесу.

27.06.2014 р. було проведено саміт країн-членів ЄС у Брюсселі, підписано економічну частину Угоди про асоціацію між Україною та ЄС зі створенням поглибленої і всеосяжної зони вільної торгівлі, спрощенням візового режиму (політична частина зазначеної Угоди була підписана 21.03.2014 р.). Зважаючи на викладене, особливого значення набуває проблема приведення у відповідність до вимог ЄС чинного законодавства України.

Водночас напрацювання шляхів вирішення проблем реалізації проектів ППП в

Україні потребує звернення до наукових здобутків як вітчизняних (О. М. Вінник, О. Е. Сімсон та багатьох інших), так і зарубіжних вчених (М. Геддс, Х. ван Хам, Д. д'Уг де ла Кюль, А. Регінато, В. Варнавський, Ф. Хізер, Б. Чарлі, В. Хайме та багатьох інших).

Метою статті є дослідження партнерських відносин між суб'єктами публічного та приватного / наукового секторів у сфері розробки та підтримки інноваційних технологій, а також напрацювання шляхів вирішення законодавчих проблем у даній сфері.

Виклад основного матеріалу. Міжнародний досвід реалізації проектів публічно-приватного партнерства (ППП) у сфері інновацій дозволяє виокремити ряд країн, законодавство яких є найбільш прогресивним у даній сфері:

1. Мексика. Федеральний закон Мексики «Про державно-приватне партнерство» від 15.01.2012 [2] є основним федеральним нормативно-правовим актом, що регулює основи, умови, форми та механізми державно-приватного партнерства в цій країні.

Згідно зі статтею 3 Федерального закону Мексики «Про державно-приватне партнерство» у якості проекту ППП може бути реалізована будь-яка схема партнерства для розробки та запуску продуктивних інвестиційних проектів (у тому числі так званих наукових «старт-апів»), прикладних досліджень

та/або технологічних інновацій. В останньому випадку агентства мають змагатися на рівних умовах для розвитку проектів з установами вищої освіти, науковими установами, а також технологічними закладами країни, що здійснюють свою діяльність у сфері інновацій.

До схем ППП у сфері науки та техніки застосовуються керівні принципи підтримки наукових досліджень, технологічного розвитку та інновацій відповідно до Федерального закону Мексики «Про науку і техніку» [3, с. 304].

Крім того, у разі реалізації проектів, перерахованих у статті 3 вищевказаного Федерального закону Мексики, пов'язаних із інноваціями та технологічним розвитком, вимагається додаткове затвердження проекту Науково-технічним консультативним форумом, відповідно до положень, закріплених у Федеральному законі Мексики «Про науку і техніку». Для аналізу та затвердження цих проектів Науково-технічним консультативним форумом такі проекти повинні відповідати керівним принципам підтримки наукових досліджень, технологічного розвитку та інновацій у відповідності до законодавства Мексики [3, с. 305].

2. Росія. У Стратегії розвитку науки і інновацій в Російській Федерації на період до 2015 року [4] (пункт 4 розділу 4.4) в якості одного з основних заходів щодо модернізації економіки на основі технологічних інновацій вказано «формування загальних умов для розвитку державно-приватного партнерства в сфері інноваційної діяльності» шляхом: а) створення механізмів участі підприємницького сектору у формуванні прогнозів технологічного розвитку Російської Федерації і визначенні пріоритетних напрямків розвитку науки, технологій і техніки Російської Федерації, переліку критичних технологій Російської Федерації і пріоритетів технологічного розвитку країни; б) вдосконалення механізму та порядку формування профільних федеральних цільових і відомчих програм, маючи на увазі забезпечення участі підприємницької спільноти в розробці концепцій і проектів програм; в) розширення практики взаємодії федеральних органів виконавчої влади і підприємницької спільноти при розміщенні державного замовлення (експертизи конкурсних заявок) в сфері нау-

ки та інноваційної діяльності; г) забезпечення розвитку системи найважливіших інноваційних проектів державного значення, включаючи розширення обсягів їх бюджетного фінансування, встановлення порядку (методології) їх формування та реалізації в рамках федеральних цільових програм; д) розробки механізмів використання коштів Інвестиційного Фонду Російської Федерації на розвиток інноваційної діяльності, включаючи найважливіші інноваційні проекти державного значення; е) формування стратегій розвитку інноваційно-активних територій (включаючи наукові містечка, технополіси), особливих економічних зон техніко-прикладного типу; є) розробки порядку створення центрів трансферу технологій, утворених на базі державних наукових центрів Російської Федерації, вищих навчальних закладів, інститутів Російської академії наук і галузевих інститутів; ж) державної підтримки формування та розвитку регіональних інноваційних кластерів; з) формування заходів державного стимулювання капіталізації інтелектуального потенціалу промислових підприємств, у тому числі з метою підвищення їх інвестиційної привабливості та інші.

3. Китайська Народна Республіка. У Китаї здійснює свою діяльність Центр досліджень державної політики Китаю, який є науковим центром Національної Комісії з розвитку та реформування Китаю. До функцій Центру входить сприяння досягненню цілей товариства з процвітання і розвитку через здійснення державно-приватних партнерств шляхом оптимізації взаємодії між органами державної влади, науковцями та підприємцями з метою накопичення та аналізу сукупного досвіду в сфері державно-приватних партнерств для досягнення надалі отримання послуг прийнятної якості за доступною ціною [5].

4. Швейцарія. У Швейцарії на даний момент створена і успішно діє Швейцарська асоціація державно-приватних партнерств (**Association PPP Suisse**), яка була заснована в Берні 19 травня 2006 року з метою «представлення Швейцарської Конфедерації, а також швейцарських кантонів і міст в економічному та науковому середовищі». До основних напрямків діяльності Швейцарської асоціації державно-приватних партнерств входить, подальше впровадження в Швей-

царії інституту державно-приватного партнерства в якості однієї з можливих моделей забезпечення надання державних послуг, а також сприяння стандартизації здійснення державно-приватних партнерств. Також метою діяльності Швейцарської асоціації державно-приватних партнерств є забезпечення формування уявлення про державно-приватне партнерство як певний стандарт якості в галузі співпраці між державою і приватним сектором в економіці та науці, який гарантує захист громадських інтересів, забезпечує тривалий успіх реалізованих проєктів, а також є такою формою взаємодії, яка абсолютно взаємовигідна для публічного та приватного секторів [6; 7].

5. Японія. Активне використання в Японії механізмів ППП зародилося в 1980-х роках 20 століття, коли в рамках проведення економічних реформ у законодавстві з'явилося поняття «третього сектору» [8, с. 3] (наукова сфера, дещо середнє між публічним та приватним секторами).

Наразі співпраця публічного, приватного та наукового секторів характеризується дуже тісними зв'язками, що знайшло своє відображення у законодавстві, зокрема Закон Японії «Про приватну фінансову ініціативу» [9] містить поняття «концесійні права». Орган державної влади зберігає за собою право власності на об'єкт державної інфраструктури, проте отримує при цьому значного розміру грошові виплати за відмову від права на експлуатацію об'єкта, що дозволяє державному партнеру використовувати доходи, одержані з експлуатації об'єкта, на покриття зроблених витрат, а приватному партнеру здійснювати експлуатацію об'єкта з урахуванням власного досвіду та застосуванням інноваційних наукових технологій з метою збільшення розмірів власних доходів, при цьому всі ризики лежать на приватному партнері [10].

Таким чином, як слідує з успішного досвіду зарубіжних країн, тісна співпраця (т. зв. «переплетення») держави, бізнесу та науки на засадах ППП створює потужний стимул для зростання економічного добробуту населення.

Зазначене дозволило Г.Іцковіцу та Л. Лейдесдорфу розробити теорію «потрійної спіралі» (*Triple Helix Model*) [11]. Національна інноваційна система у теорії «потрійної спіралі» характеризується утворенням

складних взаємних (не односторонніх) інфраструктурних зв'язків між трьома елементами (наукою, бізнесом і державою) та виникненням гібридних організаційних форм, що сприяють поширенню інновацій. Учасники НІС активно взаємодіють між собою через обмін фінансовими, майновими та інтелектуальними ресурсами, формуючи при цьому різні організаційно-правові форми, відповідальні за інновації. У результаті такого процесу створюються інкубатори, наукові парки, венчурні фонди та інші особливі учасники інноваційної інфраструктури [12].

Основними перевагами моделі «потрійної спіралі» при реалізації проєктів ППП у сфері інновацій слід вважати такі:

1) можливість широкого використання інституційної/корпоративної форми ППП шляхом засновництва спільних інноваційних підприємств та забезпечення трансферу технологій на ринок; при цьому засновниками відповідних підприємств виступають наукові установи разом із суб'єктами підприємницької діяльності. Виходячи з концепції партнерства в інноваційній сфері, що будується на співінвестуванні ресурсів, вкладів сторін та передбачає розподіл ризиків і прибутків відповідно до встановлених угод, спільна діяльність з об'єднанням вкладів без утворення юридичної особи відбувається за типом договору простого товариства. Інституціоналізація передбачає створення корпоративної юридичної особи, заснованої на змішаній приватно-державній або приватно-комунальній власності. Це може бути як підприємство (господарське товариство), так і об'єднання підприємств [12];

2) «мобільність» спеціалістів (професіоналів) з однієї спіралі в іншу, наприклад, з публічного управління (публічної служби) – в бізнес, з бізнесу – в науку, з науки – до публічної служби [12];

3) можливість залучення додаткових інвесторів для створення інноваційних центрів, що забезпечуватимуть об'єднання ресурсів науки та виробництва для активізації прикладних досліджень, у тому числі міждисциплінарних. Причому до суб'єктів публічного права належать не лише суб'єкти державного управління, а й державні установи, організації та об'єднання у сфері вищої освіти та науки, які є ключовими суб'єктами, що генерують інновації;

4) можливість використання саме партнерських відносин у сфері господарювання, а не горизонтально-вертикальних (зокрема, заснованих на принципі «влада – підпорядкування»), що притаманно традиційному господарському праву [13; 14, с. 32]. При цьому європейське розуміння відносин ППП у сфері інновацій полягає в тому, що відповідні суб'єкти стають партнерами, а не «регуляторами» приватного сектору в інноваційній діяльності. Зазначена співпраця досягається шляхом ініціативи суб'єктів публічного управління щодо розробки стратегії розвитку країни або регіону, запровадження державних цільових програм тощо [15–17].

У партнерських відносинах суб'єкти беруть рівноправну участь і в обранні стратегії інноваційного розвитку, і у формуванні інноваційної політики, і у визначенні пріоритетів. Ця сфера перестає бути прерогативою державного управління, державної влади. З іншого боку, держава починає активно залучатися до комерційних інноваційних проєктів, створювати спільно із суб'єктами приватного права інноваційну інфраструктуру, фонди фінансування інноваційної діяльності на договірній або інституційній / договірній основі [12].

Для відносин ППП в даному разі характерними (специфічними) ознаками є такі [18, с. 50–51]:

- рівність сторін як щодо взаємних прав і обов'язків, так і щодо фактичних можливостей (зокрема, у відносинах між публічною владою та науковими установами перша втрачає свої адміністративно-розпорядчі повноваження, що у свою чергу, суттєво знижує корупційний фактор та сприяє залученню інвестицій до національної економіки України);

- для встановлення партнерських відносин має бути висловлена згода усіх учасників, при цьому такі відносини мають фідуціарний (довірчий) характер, що дозволяє відмежувати їх, зокрема від корпоративних правовідносин;

- при використанні партнерських відносин управління відбувається спільно усіма партнерами («управління справами»), при цьому інтереси партнерів мають збігатися (поєднуватися, зливатися) щодо цілей спільного співробітництва;

- підставою припинення партнерських відносин у більшості випадків є припинен-

ня (розірвання) відповідного договору. При цьому якщо відносини між партнерами опосередковані створенням господарської організації корпоративного типу (зазвичай, господарського товариства) або об'єднання підприємств, роль договору у такому разі є менш значною, оскільки для припинення юридичної особи має бути дотриманий відповідний юридичний порядок, який включає в себе: прийняття загальними зборами рішення про припинення товариства у певний спосіб, створення ліквідаційної комісії, задоволення вимог кредиторів, складання фінансового балансу, розподіл майна, що залишився після задоволення вимог кредиторів та інше;

5) ефективна взаємодія держави (територіальної громади), науки та суб'єктів підприємництва (промислових підприємств), яка поєднує у собі організацію та безпосереднє здійснення інноваційної діяльності і сприяє утворенню характерних гібридних структур (організаційно-правових форм), які пов'язують функції суб'єкта інноваційної діяльності та інноваційної інфраструктури. Це такі типові для інноваційної сфери партнерські структури, як технологічні та наукові парки, технополіси, венчурні фонди, інноваційні кластери, які є особливими господарськими об'єднаннями [19–21]. Більше того, на рівні Європейського Союзу розроблені стандарти з обсягу фінансової участі публічного партнера бюджетними коштами в таких партнерствах [22].

Висновки. Таким чином, активне запровадження в Україні «моделі потрійної спіралі» має складатися з таких кроків:

1) активний розвиток шляхів використання інституційної/корпоративної форми ППП у сфері інновацій, а саме:

- можливості заснування публічного акціонерного товариства/господарського об'єднання за участю публічного партнера, приватного партнера-інвестора та так званого «суб'єкта третього сектору», причому під останнім слід розуміти суб'єкт господарювання, основним завданням якого має стати інноваційна діяльність, тобто діяльність, що спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоздатних товарів і послуг [23];

- закріпити на законодавчому рівні особливий статус Національної академії наук

України [24] як спеціально Уповноваженого органу у сфері ППП (за напрямом «інновації»). Одним із основних завдань Національної академії наук України має стати координація діяльності партнерів в межах реалізації проекту ППП у сфері інновацій, схвалення відповідних проектів у визначених законом випадках (наприклад, у разі реалізації проектів ППП в оборонній галузі), а також консультативно-дорадчі функції;

- закріпити на законодавчому рівні функцію «мобільності капіталів / людських ресурсів», а саме: можливість продажу приватному партнеру-інвестору частини акцій державного акціонерного товариства (публічного партнера), можливість викупу публічним партнером частини акцій товариства, створеного приватними особами [25]. Під мобільністю людських ресурсів слід розуміти дослідницьку мобільність, тобто перехід наукових працівників державних установ у приватні компанії із збереженням наукової посади, а також заснування ними підприємств на основі використання об'єктів інтелектуальної власності, отриманих у результаті виконання своїх службових обов'язків (по аналогії із Законом Франції «Про інноваційну діяльність та дослідження» 1999 року) [26];

2) імплементувати у законодавство України поняття «суб'єкт господарювання у сфері інновацій», тобто інноваційне підприємство (інноваційний центр, технопарк, технополіс, інноваційний бізнес-інкубатор тощо) або інша наукова установа, організація або підприємство (включно з вищими навчальними закладами), які мають відповідну матеріально-технічну базу для проведення наукових інноваційних досліджень та мають право брати участь в реалізації проектів ППП у сфері інновацій. Зазначена імплементация передбачає доповнення частини першої статті 1 Закону України «Про інноваційну діяльність» абзацом відповідного змісту;

3) забезпечити можливість під час реалізації проектів ППП у сфері інновацій активно використовувати так звані саморегулювні організації у відносинах між партнерами. Науковці справедливо зазначають, що збалансоване урахування публічних і приватних інтересів у відносинах ДПП досягається завдяки: (1) **державному регулюванню економікою**, покликаним якого є забезпечення

публічних інтересів, та (2) **саморегулюванню** цих відносин безпосередньо їх учасниками (з урахуванням специфіки проектів ДПП, суб'єктного складу, можливостей партнерів і, відповідно, їх обов'язків щодо реалізації проектів ДПП). Основними засобами такого саморегулювання є *договори*, що укладаються в рамках ДПП, *установчі та внутрішні документи партнерів* (що особливо актуально за інституційної / корпоративної форми ДПП, відповідно до якої реалізація проектів ДПП зазвичай покладається на спільне підприємство за участю партнерів / СП або спеціально створене для цього [27, с. 147–148]) та інших учасників відносин ДПП, *акти рекомендаційного характеру* (є загальноприйнятими в ЄС та інших країнах ринкової економік [28–32]).

Саморегулювання відносин в рамках ППП передбачає не лише факт укладення договору ППП з фіксацією прав та обов'язків його сторін, а і можливість укладення ними інших договорів, спрямованих на забезпечення реалізації суспільно важливих інвестиційних проектів ППП. Подібне співвідношення загального та спеціального регулювання законодавець застосував щодо договорів про трансфер технологій, закріпивши положення, відповідно до якого під час передачі (трансферу) технологій укладаються договори, визначені Цивільним кодексом України, щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності з урахуванням вимог спеціального закону щодо договорів про трансфер технологій [33, ст. 19–21].

При цьому саморегулювання відносин ППП у сфері інновацій може відбуватися також шляхом створення саморегулювних організацій, засновниками яких є мають стати приватні інвестори разом із «суб'єктами третього сектору», з метою, в тому числі, захисту прав та інтересів своїх членів від недобросовісної поведінки партнерів (зокрема, порушення ними умов добросовісної конкуренції та антимонопольних вимог).

Відповідно, саморегулювні організації мають стати так званими «допоміжними» партнерами в рамках реалізації проекту ППП, тобто їх участь у ППП регламентується виключно договором між партнерами.

Список використаних джерел:

1. Вінник О. М. Інституційна форма державно-приватного партнерства: пробле-

ми правового регулювання. URL: <http://pravoznavec.com.ua/period/article/10846> (Дата звернення: 22.12.2018).

2. Ley de asociaciones público privadas. *Diario Oficial de la Federación*. 16 de enero de 2012. URL: <http://www.diputados.gob.mx/LeyesBiblio/pdf/LAPP.pdf> (Дата звернення: 22.12.2018).

3. Сазонов В. Е. Государственно-частное партнерство: гражданско-правовые, административно-правовые и финансово-правовые аспекты / Кафедра административного и финансового права Российского университета дружбы народов; Предисл. д.ю.н., проф. А. Б. Зеленцова. М., 2012. 560 с.

4. Стратегия развития науки и инноваций в Российской Федерации на период до 2015 года : Утверждена Межведомственной комиссией по научно-инновационной политике (протокол № 1 от 15.02.2006). URL: http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_101907/ (Дата звернення: 22.12.2018).

5. China Research Center of Public Policy (CRCPP). URL: <http://www.ceauk.org.uk/crcpp-job-details-1.pdf> (Дата звернення: 23.12.2018).

6. Rapport du Conseil d'Etat du 9 novembre 2006 au Grand Conseil. URL: <http://www.ge.ch/grandconseil/data/texte/M00805A.pdf> (Дата звернення: 23.12.2018).

7. Association PPP Suisse. Portrait. URL: <http://www.ppp-schweiz.ch/fr/association-ppp-suisse/portrait> (Дата звернення: 23.12.2018).

8. Nemoto Y. Creating public sector capacity in Japan / Tokyo University PPP GraduateSchool. URL: http://www.unece.org/fileadmin/DAM/ceci/documents/2012/ppp/ppp_days/Day2/Nemoto.pdf (Дата звернення: 24.12.2018).

9. The Act on Promotion of Private Finance Initiative (PFI) (Act № 117 of 1999) (перевод на англ. от 03.2008). URL: <http://www.cas.go.jp/jp/seisaku/hourei/data/pfi.pdf> (Дата звернення: 24.12.2018).

10. Amendment to the PFI Act and the rebuilding of Japanese infra / Infrastructure journal. Supporting Infrastructure invest. URL: http://www.davis.ca/uploads/cp2/Amendment-to-the-PFI-Act-and-the-rebuilding-of-Japanese-infra_en.pdf (Дата звернення: 24.12.2018).

11. Ицкович Г. Тройная спираль. Университеты – предприятия – государство. Ин-

новации в действии : пер. с англ. / ред. пер., предисл. А. Ф. Уваров. Томск : ТУСУР, 2010. 237 с.

12. Сімсон О. Е. Правова природа відносин державно-приватного партнерства в інноваційній сфері. URL: [file:///D:/Documents%20and%20Settings/User/My%20Documents/Downloads/vapny_2012_1_25%20\(2\).pdf](file:///D:/Documents%20and%20Settings/User/My%20Documents/Downloads/vapny_2012_1_25%20(2).pdf) (Дата звернення: 24.12.2018).

13. Знаменський Г. Державно-приватне партнерство: укр. в-т. *Юрид. вісн. України*. 2009. № 39 (743). URL: http://www.yurincom.com/ua/legal_bulletin_of_Ukraine/archive/?jid=344 (Дата звернення: 24.12.2018).

14. Мамутов В. К. Принципы и методы правового регулирования хозяйственной деятельности. *Хозяйственное право : учебник* / В. К. Мамутов, Г. Л. Знаменский, К. С. Хахулин и др. ; под ред. В. К. Мамутова. Гл. 1, § 1. Киев : ЮринкомИнтер, 2002. 584 с.

15. Public-Private Partnership for Innovation: synthesis report/OECD Science Technology and Industry Outlook. Paris, 2004. P. 88–106.

16. OECD, National Innovation System, Paris, 1997. URL: <http://www.oecd.org/dataoecd/35/56/2101733.pdf> (Дата звернення: 24.12.2018).

17. Freeman C. Technology and Economic Performance: Lessons from Japan. London : Pinter Publishers, 1987. 155 p.

18. Вінник О. М. Корпоративні і партнерські відносини: проблеми правового регулювання : монографія. К. : Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва НАПрН України, 2010. 166 с.

19. Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків : Закон України від 16.07.1999 р. № 991-XIV. *ВВР*. 1999. № 40. Ст. 363. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/991-14> (Дата звернення: 24.12.2018).

20. Про наукові парки : Закон України від 25.06.2009 р. № 1563-VI. *ВВР*. 2009. № 51. Ст. 751. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1563-17> (Дата звернення: 24.12.2018).

21. The Concept of Clusters and Cluster Policies and Their Role for Competitiveness and Innovation: Main Statistical Results and Lessons Learned/ Commission Staff Working Document SEC (2008) 2637 Annex to the Communication from Commission «Towards world-class

clusters in the European Union: Implementing the broad-based innovation strategy» COM (2008) 625 final of 17.10.2008.

22. Community Framework for State Aid for Research and Development and Innovation, which is published in the Official Journal of the European Union (2006/C 323/01). URL: http://eurollex.europa.eu/LexUriServ/site/en/oj/2006/c_323/c_32320061230en00010026.pdf (Дата звернення: 25.12.2018).

23. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 р. № 40-IV. ВВР. 2002. № 36. Ст. 266. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/40-15> (Дата звернення: 25.12.2018).

24. Про особливості правового режиму діяльності Національної академії наук України, національних галузевих академій наук та статусу їх майнового комплексу: Закон України від 07.02.2002 р. № 3065-III. ВВР. 2002. № 30. Ст. 205. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3065-14> (Дата звернення: 25.12.2018).

25. Закон Республіки Словенія «Про публічно-приватне партнерство» від 23.11.2006 р. (PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP ACT (ZJZP)). URL: www.mf.gov.si/slov/javnar/53646-ZJZP_EN.pdf (Дата звернення: 25.12.2018).

26. Muller E., Zenker A., Heraud J.-A. France: Innovation System and Innovation Policy, report, Fraunhofer Institute for System and Innovation Research (Fraunhofer ISI), Karlsruhe, April, 2009.

27. Вінник О. М. Корпоративна форма державно-приватного партнерства: проблеми правового забезпечення на тлі зарубіжного досвіду: Монографія. Суми: МакДен, 2012. 204 с.

28. The european commission's *guide to successful public-private partnerships*. URL: <http://www.epsu.org/IMG/pdf/EC-PPPs-crit-final.pdf> (Дата звернення: 25.12.2018).

29. Public-Private Partnership Handbook. URL: <http://www2.adb.org/Documents/Handbooks/Public-private-Partnership/Chapter10.pdf> (Дата звернення: 25.12.2018).

30. Draft of a PPP contract. URL: www.ajpp.hr/media/30975/ppp%20contract.pdf (Дата звернення: 25.12.2018).

31. PPP Models – Assam PPP. URL: www.assamppp.gov.in/pppmodels.pdf; Draft of a PPP contract. URL: www.ajpp.hr/media/30975/

[ppp%20contract.pdf](#) (Дата звернення: 25.12.2018).

32. A Model Concession Contracts in the Roads Sector. Background. URL: www.unescap.org/ttdw/ppp/files/contract_overview.pdf (Дата звернення: 25.12.2018).

33. Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій: Закон України від 14.09.2006 р. (в ред. Закону від 02.10.2012 р. № 5407-VI). *Офіційний вісник України*. 16.11.2012. № 85. Ст. 3431.

References:

1. Vinnyk, O. M. (2010). *Instytutsiina forma derzhavno-pryvatnoho partnerstva: problemy pravovoho rehuliuвання*. URL: <http://pravoznavec.com.ua/period/article/10846> (Last accessed: 22.12.2018) [in Ukrainian].

2. Ley de asociaciones público privadas. (2012). *Diario Oficial de la Federación*, 16 de enero de 2012. URL: <http://www.diputados.gob.mx/LeyesBiblio/pdf/LAPP.pdf> (Last accessed: 22.12.2018) [in French].

3. Sazonov, V. E. (2012). *Hosudarstvenno-chastnoe partnerstvo: hrazhdansko-pravovye, admynystratyvno-pravovye y fynansovo-pravovye aspekty* / Predysl. prof. A. B. Zelentsova. Moskva: Kafedra admynystratyvnoho i fynansovoho prava Rossyiskoho unyversyteta druzhby narodov [in Russian].

4. Mezhdedomstvennaya komysiya po nauchno-ynnovatsyonnoi polytyke. (2006). *Stratehiya razvytia nauky i innovatsyi v Rossyiskoi Federatsyy na period do 2015 hoda* (protokol ot 15.02.2006 № 1). URL: http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_101907/ (Last accessed: 22.12.2018) [in Russian].

5. China Research Center of Public Policy (CRCPP). The Organization. URL: <http://www.ceauk.org.uk/crcpp-job-details-1.pdf> (Last accessed: 23.12.2018).

6. *Rapport du Conseil d'Etat du 9 novembre 2006 au Grand Conseil*. (2006). URL: <http://www.ge.ch/grandconseil/data/texte/M00805A.pdf> (Last accessed: 23.12.2018).

7. *Association PPP Suisse. Portrait*. (2010). URL: <http://www.ppp-schweiz.ch/fr/association-ppp-suisse/portrait> (Last accessed: 23.12.2018).

8. Nemoto, Y. (2012). *Creating public sector capacity in Japan*. Tokyo University PPP

Graduate School. URL: http://www.unece.org/fileadmin/DAM/ceci/documents/2012/ppp/ppp_days/Day2/Nemoto.pdf (Last accessed: 24.12.2018).

9. *The Act on Promotion of Private Finance Initiative (PFI)*. (1999). (Act № 117). URL: <http://www.cas.go.jp/jp/seisaku/hourei/data/pfi.pdf> (Last accessed: 24.12.2018).

10. Amendment to the PFI Act and the rebuilding of Japanese infra. *Infrastructure journal. Supporting Infrastructure invest*, 27.04.2011. URL: http://www.davis.ca/uploads/cp2/Amendment-to-the-PFI-Act-and-the-rebuilding-of-Japanese-infra_en.pdf (Last accessed: 24.12.2018).

11. Ytskovych, H. (2010). *Troinaia spiral. Unyversytety – predpriyatiya – hosudarstvo. Ynnovatsyy v deistvyi*. Tomsk : TUSUR [in Russian].

12. Simson, O. E. (2011). *Pravova pryroda vidnosyn derzhavno-pryvatnoho partnerstva v innovatsiinii sferi*. URL: [file:///D:/Documents%20and%20Settings/User/My%20Documents/Downloads/vapny_2012_1_25%20\(2\).pdf](file:///D:/Documents%20and%20Settings/User/My%20Documents/Downloads/vapny_2012_1_25%20(2).pdf) (Last accessed: 24.12.2018) [in Ukrainian].

13. Znamenskyi, H. (2009). *Derzhavno-pryvatne partnerstvo: ukr. v-t. Yuryd. visn. Ukrainy*, 39 (743). URL: http://www.yurincom.com/ua/legal_bulletin_of_Ukraine/archive/?jid=344 (Last accessed: 24.12.2018) [in Ukrainian].

14. Mamutov, V. K. (2002). *Pryntsypy i metody pravovoho rehulyuvannya khoziaistvennoi deiatelnosti. Khoziaistvennoe pravo : uchebnyk*, (Hl. 1, § 1). Kiev: YurinkomInter [in Russian].

15. *Public-Private Partnership for Innovation: synthesis report/OECD Science Technology and Industry Outlook*. (2004). Paris.

16. OECD. (1997). *National Innovation System*. Paris. URL: <http://www.oecd.org/dataoecd/35/56/2101733.pdf> (Last accessed: 24.12.2018).

17. Freeman, C. (1987). *Technology and Economic Performance: Lessons from Japan*. London: Pinter Publishers.

18. Vinnyk, O. M. (2010). *Korporatyvni i partnerski vidnosyny: problemy pravovoho rehuliuвання*. Kyiv: Naukovo-doslidnyi instytut pryvatnoho prava i pidpriemnytstva NAPrN Ukrainy [in Ukrainian].

19. Verkhovna Rada Ukrainy. (1999). *Pro spetsialnyi rezhym innovatsiinoi diialnosti tekhnolohichnykh parkiv: Zakon Ukrainy*

№ 991-XIV. VVR, 40, 363. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/991-14> (Last accessed: 24.12.2018) [in Ukrainian]

20. Verkhovna Rada Ukrainy. (2009). *Pro naukovi parky: Zakon Ukrainy № 1563-VI. VVR*, 51, 751. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1563-17> (Last accessed: 24.12.2018) [in Ukrainian].

21. *The Concept of Clusters and Cluster Policies and Their Role for Competitiveness and Innovation: Main Statistical Results and Lessons Learned/ Commission Staff Working Document SEC (2008) 2637 Annex to the Communication from Commission «Towards world-class clusters in the European Union: Implementing the broad-based innovation strategy» COM (2008) 625 final of 17.10.2008.*

22. *Community Framework for State Aid for Research and Development and Innovation, which is published in the Official Journal of the European Union (2006/C 323/01) (2006)*. URL: http://eurollex.europa.eu/LexUriServ/site/en/oj/2006/c_323/c_32320061230en00010026.pdf (Last accessed: 25.12.2018).

23. Verkhovna Rada Ukrainy. (2002). *Pro innovatsiinu diialnist: Zakon Ukrainy № 40-IV. VVR*, 36, 266. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/40-15> (Last accessed: 25.12.2018) [in Ukrainian].

24. Verkhovna Rada Ukrainy. (2002). *Pro osoblyvosti pravovoho rezhymu diialnosti Natsionalnoi akademii nauk Ukrainy, natsionalnykh haluzevykh akademii nauk ta statusu yikh mainovoho kompleksu: Zakon Ukrainy № 3065-II. VVR*, 30, 205. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3065-14> (Last accessed: 25.12.2018) [in Ukrainian].

25. *Zakon Respubliki Sloveniia «Pro publichno-pryvatne partnerstvo» / (PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP ACT (ZJZP). (2006)*. URL: www.mf.gov.si/slov/javnar/53646-ZJZP_EN.pdf (Last accessed: 25.12.2018) [in Ukrainian].

26. Muller, E., Zenker, A., Heraud, J-A. (2009). *France: Innovation System and Innovation Policy: report*. Fraunhofer Institute for System and Innovation Research (Fraunhofer ISI), Karlsruhe.

27. Vinnyk, O. M. (2012). *Korporatyvna forma derzhavno-pryvatnoho partnerstva: problemy pravovoho zabezpechennia na tli zarubizhnoho dosvidu*. Sumy: MakDen [in Ukrainian].

28. *The european commissions guide to successful public-private partnerships.* (2011). URL: <http://www.epsu.org/IMG/pdf/EC-PPPs-crit-final.pdf> (Last accessed: 25.12.2018).

29. *Public-Private Partnership Handbook.* URL: <http://www2.adb.org/Documents/Handbooks/Public-private-Partnership/Chapter10.pdf> (Last accessed: 25.12.2018).

30. *Draft of a PPP contract.* (2016). URL: www.ajpp.hr/media/30975/ppp%20contract.pdf (Last accessed: 25.12.2018).

31. *PPP Models – Assam PPP.* URL: assamppp.gov.in/pppmodels.pdf; *Draft of a PPP*

contract. URL: www.ajpp.hr/media/30975/ppp%20contract.pdf (Last accessed: 25.12.2018).

32. *A Model Concession Contracts in the Roads Sector.* Background. URL: www.unescap.org/ttdw/ppp/files/contract_overview.pdf (Last accessed: 25.12.2018).

33. Verkhovna Rada Ukrainy. (2006). *Pro derzhavne rehulivannia diialnosti u sferi transferu tekhnologii: Zakon Ukrainy (v red. Zakonu vid 02.10.2012 № 5407-VI). Ofitsiyni visnyk Ukrainy, 85, 3431 [in Ukrainian].*

Стаття надійшла до редакції 13 березня 2019 р.